

І останнє, нова методологія є прекрасним способом зняти традиційні розриви та протиставлення між природничо-науковим і гуманітарним знанням на принципі єдності.

Література:

1. Культурологічний словник-довідник. Нац. банк України, Львів. банк. ін-т. Київ: ВД "Професіонал", 2006. 328 с.
2. Філософський словник <https://9.slovaronline.com/>

РОЛЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Даниско О.В.,

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка,
oksana.danisko76@gmail.com,*

Глоба Я.С.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка,
globster1996@icloud.com*

Актуальність. Проблема медіаграмотності в контексті формування здорового способу життя є надзвичайно актуальною в сучасному суспільстві з кількох причин. По-перше, це інформаційне перевантаження, в умовах якого люди постійно стикаються з величезним потоком інформації, часто суперечливої та недостовірної, особливо в галузі здоров'я. По-друге, глобальна цифровізація як чинник посилення ролі соціальних мереж, що стали основним, проте не завжди науково обґрунтованим джерелом інформації для більшості людей. Пандемія COVID-19 підкреслила важливість достовірної інформації про здоров'я та необхідність вміння її критичної оцінки. По-третє, у світі спостерігається зростання захворювань, пов'язаних зі способом життя. Все більше поширюються хронічні захворювання, такі як ожиріння, діабет, інсульти та серцево-судинні порушення. Водночас часто пересічні люди не мають достатніх знань про своє здоров'я, що ускладнює прийняття ними обґрунтованих рішень. Зростаюча важливість цифрових медіа змусила дослідників, практиків і політиків задуматися про навички, необхідні користувачам, і виклики, з якими вони стикаються, щоб досягти ефективних результатів, а саме: навігація між послугами, доступ до відповідної інформації про здоров'я та прийняття змін у способі життя.

Медична грамотність передбачає сформованість навичок і умінь, що дозволяють людям отримувати доступ до інформації про здоров'я, розуміти її та застосовувати для позитивного впливу на власне здоров'я та здоров'я оточуючих. Медіаграмотність, своєю чергою, пояснюється як здатність отримувати доступ, аналізувати, оцінювати медіаповідомлення в різних форматах. Іншими словами, медіаграмотність – це навичка критичного мислення, яку людина активно використовує для інтерпретації значення конкретної інформації та задля ефективної комунікації. Дослідження **має на меті** обґрунтувати важливість медіаграмотності у формуванні здорового способу життя населення.

Результати дослідження. Медіаграмотність загалом вимірює навички користування Інтернетом та іншими цифровими платформами, здатність орієнтуватися та знаходити інформацію, оцінювати надійність, достовірність та релевантність онлайн-інформації, а також здатність створювати медіа-контент [5].

Традиційні заходи медичної грамотності, як наголошують науковці [4], передбачають функціональну грамотність (розуміння мови та навичок лічби), а також знання конкретних захворювань і станів. Більш комплексні заходи можуть передбачати вимірювання рівень розуміння та оцінки інформації для профілактики захворювань і

зміцнення здоров'я. Медична грамотність також описується як важливий компонент соціальної справедливості, що розглядається як надбання і ресурс громади [3].

Концепція медичної медіаграмотності унікальна тим, що інтегрує не лише інформацію, яка була передана засобами масової інформації з метою надання рекомендацій щодо здоров'я; але також розглядає медіа-контент, який зазвичай створюють комерційні організації або системи охорони здоров'я, який може сприяти або шкодити здоров'ю. Базуючись на типології моделі здоров'язбережувальної грамотності, Д. Надбен [1] медичну медіаграмотність концептуалізує як континуум, що містить такі складники: 1) здатність ідентифікувати пов'язаний із здоров'ям контент (прямий та/або прихований) у різних типах медіа; 2) здатність критично аналізувати вміст та визнавати вплив (позитивний чи негативний) такого контенту на громадське та особисте здоров'я; 3) наміри або особиста поведінка як реакція на конкретну інформацію щодо здоров'я.

Таким чином, здатність активно впливати на власне здоров'я висуває високі вимоги до громадян. Ця здатність значною мірою, хоча й не виключно, обумовлена наявністю, доступністю та якістю медичної інформації. Водночас рівень медичної грамотності зв'язаний з рівнем освіти, віком і статтю людини [2], що підкреслює роль широких індивідуальних характеристик споживання та передачі інформації, її правильного портактовування. Відсутність навичок пошуку інформації (за джерелом та типом), критичного її осмислення зазвичай є найбільш поширеною причиною поширення дезінформації.

Висновки. Отже, в умовах розвитку інфомедії, саме медична медіаграмотність вважається ключовим компонентом готовності системи охорони громадського здоров'я та необхідною навичкою різних категорій населення запобігання захворюванням. Формування такої навички є завданням як для нецифрових (телебачення, друковані видання, радіо тощо), так і для цифрових (Інтернет, соціальні медіа та мобільні інструменти) медіа. Розширення можливостей окремих осіб та груп у прийнятті рішень щодо здорового способу життя, визнається ключовим пріоритетом сучасної системи охорони здоров'я та одним із фундаментальних принципів сталого розвитку.

Література:

1. Nutbeam D. Health literacy as a public health goal: A challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. *Health Promot. Int.* 2000. № 15. Pp. 259–267. doi: 10.1093/heapro/15.3.259.
2. Purnat T. D. What role does literacy (media, health, digital, information) at the individual level affect one's risk of influence by misinformation?. Jan. 2021. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/what-role-does-literacy-media-health-digital-level-affect-d-purnat/>
3. Sentell, T., Vamos, S., & Okan, O. Interdisciplinary Perspectives on Health Literacy Research Around the World: More Important Than Ever in a Time of COVID-19. In: Multidisciplinary Digital Publishing Institute. 2020.
4. Sørensen, K., Van den Broucke, S., Pelikan, J. M., Fullam, J., Doyle, G., Slonska, Z., Brand, H. Measuring health literacy in populations: illuminating the design and development process of the European Health Literacy Survey Questionnaire (HLS-EU-Q). *BMC Public Health*, 2013. № 13(1). P. 948. doi:10.1186/1471-2458-13-948.
5. Van der Vaart, R., & Drossaert, C. (2017). Development of the Digital Health Literacy Instrument: Measuring a Broad Spectrum of Health 1.0 and Health 2.0 Skills. *J Med Internet Res*, 2017. № 19(1). P. e27. doi:10.2196/jmir.6709